

**Освітня програма комунального закладу
«Середня загальноосвітня школа №23»
Кам'янської міської ради
на 2019-2020 навчальний рік**

Освітня програма комунального закладу «Середня загальноосвітня школа №23» Кам'янської міської ради на 2019-2020 навчальний рік спрямована на реалізацію завдань в галузі освіти згідно чинного законодавства України та нормативних документів:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
- Постанови Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної середньої освіти» (2-4 класи)
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1 класи)
- Постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (11 клас)

Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти». (5 – 9, 10 класи)

Освітню програму закладу побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних - можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.
- компетентностей;

Робочий навчальний план школи складено відповідно типових навчальних планів:

для 1-2х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом МОН України № 268 від 21.03.2018 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти» (програма розроблена під керівництвом О.Я.Савченко) (таблиця 1);

- для 3 – 4-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти І ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 407 (таблиця 1);
- для 5-9 класів - за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405 (таблиці 1,12);
- для 10 -11 класів- за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 №408 (Таблиці 2,3);

Загальний обсяг навчального навантаження

- для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3500 годин/навчальний рік:
 - для 1-х класів – 805 годин/рік,
 - для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
 - для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
 - для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень у навчальному плані школи І ступеня закладу (додаток 1);

- для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:
 - для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
 - для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
 - для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
 - для 8-х класів-1207,5 годин/навчальний рік,
 - для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані школи ІІ ступеня закладу (додаток 2);

- для здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:
 - для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
 - для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані школи ІІІ ступеня (додаток 3).

Нормативна тривалість уроків:

1 класи – 35 хвилин;
 2-4 класів – 40 хвилин;
 5-11 класів-45 хвилин.

Робочі навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (етика, риторика, рідний край тощо);
- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту початкової освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених в Державному стандарті, які має реалізувати вчитель у рамках освітньої галузі, окреслено вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти. Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких *ключових компетентностей*:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Перелік освітніх галузей. Навчальні плани укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності;
 - Кількість педагогічних працівників працюючих в закладі: 31
(вчителів-29, практичний психолог-1, соціальний педагог-1)
 - Освітній рівень педагогічних працівників:
 - з вищою освітою: 29
 - незакінченою вищою: 1
 - з середньою спеціальною: 1
 - Кваліфікаційний рівень:
 - вища категорія: 20
 - I категорія: 2
 - II категорія: 1
 - спеціаліст: 8
 - учитель-методист: 10
 - старший учитель: 6

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання проводиться систематично, аналізується динаміка якості освіти.

Для забезпечення якісною освітою здобувачів початкової освіти в закладі здійснюється:

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання;
- внутрішкільний контроль за викладанням предметів (за окремим планом)
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Державна атестація здобувачів освіти проводиться у формі контрольних робіт з метою проведення моніторингу якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти та/або якості освіти.

Додаток 1
до освітньої програми
СЗШ №23

Навчальний план школи І ступеня

Освітні галузі	Предмети		Кількість годин на тиждень у класах							Разом
		1- А	1-Б	2-А	2-Б	3-А	3-Б	4-А	4-Б	
Інваріантний складник										
Мови-літератури	Українська мова і читання	7	7	7	7	7	7	7	7	56
	Англійська мова	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Математика	Математика	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична. соціальна, здоров'я збережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3							6
Природознавство	Природознавство			2	2	2	2	2	2	12
Суспільствознавство	Я у світі					1	1	1	1	4
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Технології	Трудове навчання			1	1	1	1	1	1	6
	Дизайн і технології	1	1							2
	Інформатика			1	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	24
	Основи здоров'я			1	1	1	1	1	1	6
Усього		22	22	23	23	24	24	24	24	186
Усього без фізичної культури		19	19	20	20	21	21	21	21	162
Варіативний складник										
		1	1	2	2	2	2	2	2	14
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	20	22	22	23	23	23	23	176
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		23	23	25	25	26	26	26	26	200

Додаток 2
до освітньої програми
СЗШ №23

Навчальний план школи II ступеня СЗШ №23

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах									Разом
		5-А	5-Б	6-А	6-Б	7	8-А	8-Б	9-А	9-Б	
Інваріантний складник											
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	2	2	2	2	24,5.
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
	Англійська мова	3	3	2	2	2	3	3	3	3	22
	Російська мова мова нац. меншин	2	2	2	2	2					10
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Суспільство - знавство	Історія України	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	11
	Всесвітня історія			1	1	1	1	1	1	1	7
	Основи правознавства								1	1	2
Естетична культура	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1					5
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1					5
	Мистецтво						1	1	1	1	4
Математика	Математика	4	4	4	4						16
	Алгебра					2	2	2	2	2	10
	Геометрія					2	2	2	2	2	10
Природо-знавство	Природознавство	2	2								4
	Біологія			2	2	2	2	2	2	2	14
	Географія			2	2	2	2	2	1,5	1,5	13
	Фізика					2	2	2	3	3	12
	Хімія					1,5	2	2	2	2	9,5
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	1	1	1	1	1	13
	Інформатика	1	1	1	1	1	2	2	2	2	13
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	27
Всього		28,5	28,5	30,5	30,5	32	31,5	31,5	33	33	279
Всього без фізичної культури		25,5	25,5	27,5	27,5	29	28,5	28,5	30	30	252
Варіативний складник											
Додаткові години		2,5	2,5	3,5	3,5	3	3	3	3	3	27
Гранично допустиме навантаження на одного учня		28	28	31	31	32	33	33	33	33	282
Сумарна кількість годин ,що фінансується з бюджету		31	31	34	34	35	34,5	34.5	36	36	306

Додаток 3
до освітньої програми СЗШ
№23

Навчальний план школи III ступеня СЗШ №23

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	Інформаційно – технологічний профіль		
	10	11	Разом
Інваріантний складник			
Українська мова	2	1	3
Українська література	2	2	4
Англійська мова	2	3	5
Зарубіжна література	1	1	2
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Громадська освіта	2		2
• Економіка		1	1
• Людина і світ		0,5	0,5
Художня культура		0,5	0,5
Математика	3		3
Алгебра		3	3
Геометрія		2	2
Астрономія		0,5	0,5
Біологія	2	1,5	3,5
Географія	1,5		1,5
Фізика	3	2	5
Хімія	1,5	1	2,5
Екологія		0,5	0,5
Інформатика		5	5
Креслення		2	2
Фізична культура	3	2	5
Захист Вітчизни	1,5	1,5	3
Вибірково- обов'язкові предмети	3		3
Усього	30	33,5	63,5
Усього без фізичної культури	27	31,5	58,5
Варіативний складник			
Додаткові години	8	4,5	12,5
Інформатика	5		
Гранично допустиме навантаження на одного учня	33	33	66
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету	38	38	76

Директор КЗ «СЗШ №23»

Л.А.Школяр

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)
(5 – 9 класі)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови

**** Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко
(для 1 класу)

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня
(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)
2 – 4 класі

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
2	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів
3	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи
4	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи Математика 2 – а клас (Педагогічна технологія «Росток»
5	Я у медіа просторі. Рекомендовано МОН (лист УМЗО №22.1/12Г-112 від 23.02.2018 р. (2 – 4 класі)
6	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
7	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
8	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
9	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
10	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
11	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
12	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
13	Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)
(10- 11 класі)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я. Я.)	Рівень стандарту
3.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
4.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
5.	Географія	Рівень стандарту
6.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
7.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
8.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
9.	Інформатика	Профільний рівень
10.	Історія України	Рівень стандарту
11.	Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	Рівень стандарту
12.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
13.	Мистецтво	Рівень стандарту
14.	Технології	Рівень стандарту
15.	Українська література	Рівень стандарту
16.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
17.	Фізична культура	Рівень стандарту
18.	Хімія	Рівень стандарту
19.	Іноземні мови	Рівень стандарту
20.	Варіатив	

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(затверджені наказом МОН від 14.07.2016 № 826)
11 клас

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	рівень стандарту
2.	Астрономія	рівень стандарту
3.	Біологія	рівень стандарту
4.	Всесвітня історія	рівень стандарту
5.	Географія	рівень стандарту
6.	Екологія	рівень стандарту
7.	Зарубіжна література	рівень стандарту
8.	Захист Вітчизни	рівень стандарту
9.	Інформатика	профільний рівень
10.	Історія України	рівень стандарту
11.	Креслення	профільний рівень
12.	Людина і світ	рівень стандарту
13.	Математика	академічний рівень
14.	Технології	рівень стандарту
15.	Українська література	рівень стандарту
16.	Фізика	рівень стандарту
18.	Фізична культура	рівень стандарту
19.	Хімія	рівень стандарту
20.	Художня культура	рівень стандарту
21.	Друга іноземна мова	рівень стандарту

